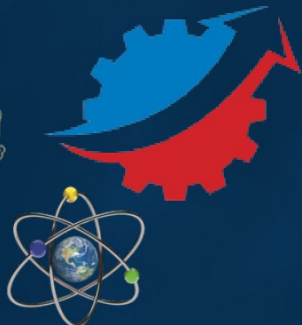

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

*ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal*

2026-YIL
IYUN/6-SON, III-QISM

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google
Scholar

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

OpenAIRE

ISSN: 3060-463X

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, iyun.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING INSTITUTSIONAL TO'SIQLARI VA IQTISODIY OQIBATLARI	10
I. R. Berdikulova	
KIMYO SANOATINING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA TARMOQ KORXONALARIDA BOSHQARUV HISOBI	14
Onorboev Sh.M.	
A WEEKLY LOGISTICS-CONTROLLING SYSTEM FOR EXPORT SUPPLY CHAINS: CORRIDOR-LEVEL EVIDENCE FROM A TEXTILE EXPORTER.....	26
Mukhammadiyahaminova Shakhzoda Sherzodovna	
FOTOVOLTAIK-TROMBE DEVORI ASOSIDA HAVONI ISITISH, TOZALASH VA ELEKTR ENERGIYASI ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI INTEGRATSIYALASHNING ILMIY-METODIK TAHLILI.....	36
Rahimova Volida Karim qizi	
XAVFSIZ HAYOT TARZINI SHAKLLANTIRISHDA TA'LIM VA TARBIYANING O'RNI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY MODEL.....	42
Nigmatjonov Sardor Abdumannovich	
РАЗВИТИЕ МЕТОДОЛОГИИ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ СТРАТЕГИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ ПОДХОД.....	49
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
KAMBAG'AL OILALARNI TADBIRKORLIKKA JALB QILISHDA DAVLAT TOMONIDAN MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH VA BOSHQARISH (MENEJMENT) TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI...53	
Bazarbaeva Asiya Shalkarbaevna	
MOLIVAVIY INKLYUZIVLIK KONSEPSIYASI: BANK XIZMATLARINING KAMBAG'ALLIK DARAJASIGA TA'SIRINING NAZARIY ASOSLARI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	58
Niyozov Zuxur, Abdujalilov Shexroz, Zubaydulloyeva Damira	
KORXONALARNI QAYTA TASHKIL ETISH JARAYONIDA ASOSIY VOSITALAR HISOBI VA BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	61
Davletov Ikrom Raximberganovich	
ИОРДАНИЯ КАК ТУРИСТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР БЛИЖНЕГО ВОСТОКА.....	67
Салихова Алина Муратовна	
QUYOSH ENERGIYASINI KONVERSIYALOVCHI OPTOELEKTRON GELIOTRANSFORMATORLARNING FIZIK-TEXNIK ASOSLARI	73
Axunov Qambarali, Xomidov Abdullajon, Mashrapova Irodaxon	
XXI ASRDA O'ZBEKISTONDA ELEKTR ENERGIYASINI TEJASHDAGI YANGI TEXNOLOGIYALAR.....	78
Xamrakulova Xilola, Yusupova Sevaraxon	
HUDUDIY IXTISOSLASHUVNING SHAKLLANISH OMILLARI VA MINTAQAVIY RIVOJLANISHDAGI AHAMIYATI	83
Sodiqova Nigora	
BANKLAR TRANSFORMATSIYASI JARAYONIDA AKTIVLAR SAMARADORLIGI TAHLILI.....	89
Muminov Bekzod Polvonovich	
ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА	95
Садыков Авазбек Мадаминович, Цхай Лана Александровна	
MILLIY KADRLAR ZAXIRASINI SHAKLLANTIRISHNING ILG'OR XORIJ TAJRIBASI.....	103
G'aniyev Elyor Sobirjonovich	
DIGITALIZATION OF INSOLVENCY PROCESSES: THE ROLE OF A UNIFIED ELECTRONIC PLATFORM IN ENSURING TRANSPARENCY AND ECONOMIC EFFICIENCY	110
Damirjon Nurmatovich Soliyev	

О ПРОЦЕССАХ ЦИФРОВИЗАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	116
Джумаев Аскар Хайдарович	
SOLIQ MA'MURCHILIGI METODOLOGIYASINING HUQUQIY, TASHKILY VA RAQAMLI BAZASINI SHAKLLANTIRISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR.....	121
Shamsiev O'ktam Sayfitdinovich	
KO'P XONADONLI UYLARDA KOMMUNAL XIZMATLAR KO'RSATISH SOHASINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	127
Muminov Obidjon Odilovich	
MINTAQA VA UNING HUDUDLARIDA MEHNAT OMILI HISOBIGA SANOAT SALOHİYATINI OSHIRISH YO'LLARI.....	135
Urazaliyev Bekzod Sultanbayevich	
КЛАССИФИКАЦИЯ ИНСТРУМЕНТОВ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ С УЧЕТОМ ОПТИМИЗАЦИИ БИЗНЕС ПРОЦЕССОВ.....	141
Джуманов А.А.	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MADANIYATINI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLARNI FAKTOR TAHLIL VA KO'P OMILLI REGRESSIYA ASOSIDA BAHOLASH.....	152
V.I. Isroilov, V.B. Ibragimov	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В РАЗВИТИИ БАНКОВСКИХ УСЛУГ.....	158
Мамутова Айгуль Калмурзаевна	
QUYOSH NOVUZLARIDA SODIR BO'LUVCHI ISSIQLIK JARAYONLARINING BIR O'LCHAMLI MATEMATIK MODEL.....	165
M.M. Maxmudova, J.J. Kamolov	
ФАКТОРЫ, СДЕРЖИВАЮЩИЕ РАЗВИТИЕ БАНКОВСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	172
Алиев Али Комил угли, Каримова А.	
ISTE'MOL KREDITLARINING ANAMIYATI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	176
S. Qayumov, M. Qurbonov, A. S. Abduraxmanov	
AVTOTRANSPORT XIZMATLARI SAMARADORLIK DARAJASINI OMILLI TAHLILI.....	179
Raximov Azamat Hamroqulovich	
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA FIRMALARNING TASHQI BOZORLARGA INTEGRATSIYALASHUV JARAYONLARI: XORIY TAJRIBASI.....	183
Ozodova Farida Zarif qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ЗОЛОВОАЛЮТНЫМИ РЕЗЕРВАМИ И ВНЕШНИМ ДОЛГОМ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УЧАСТНИКОВ ФИНАНСОВОГО РЫНКА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ.....	187
Зайналов Жахонгир Расулович, Алиева Сусанна Сейрановна	
GENERATIV AI ASOSIDAGI ALGORITMIK NARX BELGILASH MEKANIZMLARI: RAQOBAT IQTISODIYOTIDA MONOPOLLASHUV XAVFI, VANO BO'YICHA SOZLASHUV MUAMMOLARI VA ANTIMONOPOL TARTIBGA SOLISH.....	192
Kendjayeva Dildora Xudayberganovna, Abdumannopova Shirin Olamgir qizi	
РАЗВИТИЕ ЗЕЛЁНОЙ ЭНЕРГЕТИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	200
Тураева А. И.	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN KNOWLEDGE DELIVERY MODELS.....	204
Daminova Barno Esanovna, Pardayeva Sevinch Sherzod qizi, Inoqov Jasur Komil o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНСТРУМЕНТОВ ФИНАНСОВОГО АНАЛИЗА ДЛЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И СТАРТАПОВ.....	208
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA SUN'IY INTELLEKT SHAROITIDA IJTIMOY-IQTISODIY ADOLAT QOIDALARI.....	216
Alimov Nasimjon Hoshimovich	

ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА.....	221
Садыков Авазбек Мадаминович, Цхай Лана Александровна	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA SUN'YI INTELLEKTDAN FOYDALANISH USULLARI.....	228
Daminova Barno Esanovna, Abduraimova Aziza Erkin qizi, G'ofurova Anora Zafar qizi	
XALQARO MOLIYAVIY HISOBOT STANDARTLARI (IFRS)GA O'TISH JARAYONIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBINING MUAMMOLARI.....	233
Ismailov Naufal Nadirovich	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA SUN'YI INTELLEKT VA BIG DATA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	241
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HIGHER EDUCATION: A GLOBAL REVIEW OF AI-POWERED TEACHING AND LEARNING.....	245
Begzod Nishanov	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY SUG'URTA (TAKAFUL) TIZIMINI JORIY ETISH IMKONIYATLARI: NAZARIY-QIYOSIY TAHLIL.....	251
Abdullayev Azamat Akbar o'g'li	
RAQAMLI MARKETING VA MILLIY BRENDLASH ORQALI TURIZM EKSPORTINI OSHIRISH: YAQIN SHARQ TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON UCHUN YO'L XARITASI.....	259
Bekmurodova F.A., Tolibova Aziza	
MEVA-SABZAVOTCHILIK QUYI MAJMUASIDA LOGISTIKANI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	263
Murodov Sherzodbek Murod o'g'li	
EMPLOYEE WELL-BEING IN POST-REFORM UZBEKISTAN: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW AND RESEARCH AGENDA.....	268
Farida Nishanova	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI.....	274
Xakimov Zafar Ibragimovich	
АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ И ДИНАМИКИ ТУРИСТИЧЕСКИХ ПОТОКОВ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН (2010–2024 ГОДЫ).....	278
Бекимбетова Мария Махсетуллаевна	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'I ZANJIRIGA INTEGRATSIYALASHNING FISKAL VA IQTISODIY SAMARADORLIGI: IXTIYORIY O'TISH MEKANIZMINING MIQDORIY VAHOLANISHI.....	282
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA OLIY TA'LIM XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	287
Xasanova Yulduz Kayumovna	
ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ СФЕРЫ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ.....	291
Рустамова Феруза Камоловна, Исхакова Сарвар Аюбовна	
ISSIQXONA TIPLI QUYOSH QURITGICHINING ENERGETIK, EKOLOGIK VA IQTISODIY TAHLILI.....	296
B.A. Hikmatov	
ASSESSMENT CRITERIA FOR THE EFFECTIVENESS OF DISTANCE EDUCATION IN THE EDUCATIONAL SYSTEMS OF DEVELOPED COUNTRIES.....	301
Umurzakova Gulyor Eshnazar qizi	
KO'P FUNKSIYALI PV-TROMBE DEVORIDA KONSTRUKTIV YECHIMLAR, HAVO FILTRATSIYASI VA STERILIZATSIYA JARAYONLARINING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	307
Rahimova Volda Karim qizi	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNI JALB ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI, MAVJUD MUAMMOLARI VA ULARNI BARATARAF ETISH YO'LLARI.....	312
Jiyanov Laziz Najimovich	

KNOWLEDGE ASSESSMENT AND RESULTS VISUALIZATION BASED ON TEXT MINING IN E-LEARNING PLATFORMS	317
Laziz Sayimovich Safarov	
THE ROLE OF DIGITAL EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN DEVELOPING THE PROFESSIONAL COMMUNICATION CULTURE OF FUTURE TEACHERS.....	321
Dilnoza Jorayevna Kuvatova	
TURIZM SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASHNING ZAMONAVIY KOMPETENSIYALARI VA ULARNI SHAKLLANTIRISHNING TASHKILY-HUQUQIY ASOSLARI	325
Sharipov Shahriyor Shamsiddin o'g'li	
АКТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ БАНКОВСКОЙ СФЕРЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	329
Бабаева Г. Я.	
О'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA YOSHLARNING O'RNI.....	338
Hamidova Shahzoda Odiljanovna	
DIGITAL ECONOMY IN THE CONDITIONS OF CURRENT LEVEL AND DYNAMICS OF WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT	343
Ibodullayeva M.S.	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBI VA MAHSULOT TANNARXINING AUDITI	349
Almardanov Muxamadi, Bolibekov Baxtiyor, Safarov Javohir	
EKOLOGIK OMILLAR ASOSIDA HUDUDLARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING FAZOVIIY-AXBOROT MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH (QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI VA OROLBO'YI MISOLIDA)	355
Reymova Gulmira Polatovna	
O'ZBEK VA INGLIZ TILSHUNOSLIKLARIDAGI SUBYEKT VA PREDIKAT PARADIGMASI, ULARNING UMUMIY VA XUSUSIY JIHLTLARI.....	362
Azamova Gulruh Akbar qizi	
MINTAQALARDA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINI STATISTIK MONITORING QILISH VA BAHOLASH METODOLOGIYASI.....	366
M.Sh. Raximova	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA TO'QIMACHILIK KLASTERLARINI TASHKIL ETISH VA UNING IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI.....	370
Eshniyozov Asadbek Abdinazar o'g'li	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION-INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISH ASOSIDA BOSHQARISHNING DOLZARB MASALALARI.....	375
Egamov Raxmatillo Mirolimovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI HISOBLASH VA YIG'ISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH	380
Bisenbaev Sharyar Quwanishbay uli	
O'ZBEKISTONDA SANOAT TARMOQLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	387
Kudratov Muhammad Rustamovich	
INVESTITSIYA RISKLARINI BOSHQARISH TIZIMIDAGI MUAMMOLAR VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	393
Sobirjonova Nodira Rustamjon qizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI KOOPERATSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	400
Abdinazarova Feruza, Abdiraximov Fayozbek	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI VA XUSUSIYATLARI.....	406
Fayziyev Manuchehr Sharofiddinovich	

O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLIYALASHTIRISHDA RAQAMLI KREDITLASH VA MUQOBIL SKORING MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH	410
Hamroqulov Xushbaxt Sadriddinovich	
БЕНЧМАРКИНГ ВЫВОДА БОЛЬШИХ ЯЗЫКОВЫХ МОДЕЛЕЙ НА НРС-КЛАСТЕРАХ: ЗАДЕРЖКА, ПРОПУСКНАЯ СПОСОБНОСТЬ И ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ	418
Исмайлов Эльвиз Анвар оглу	
HUDUDIY SOLIQ SALOHİYATINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI VA UNI SHAKLLANTIRUVCHI OMILLAR.....	423
Jurayev Xusan Atamuratovich	
ONLAYN BRONLASH TIZIMLARIDA SUN'İY INTELLEKT INTEGRATSIYASI.....	430
Ismatillayeva Sitora Sayfidin qizi	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA XOMASHYO TA'MINOTI BARQARORLIGINI MUSTAHKAMLASHDA XORIJIY DAVLATLARNING ILG'OR TAJRIBALARI.....	437
Davlatov Bekzodjon Aslanxo'jayevich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MEHMONXONA XIZMATLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI.....	442
Raxmonova Nigina Anvarovna	
AVTOMOBILSOZLIK SOHASIDA PLASTMASSALARNI QAYTA ISHLASH VA ULARNI QAYTA TIKLASH UCHUN BO'YOQNI OLIB TASHLASH USULLARI.....	446
Abdusamatov Farhodjon G'ayratjon o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASH KORXONALARINI MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARI	453
Temirov Azizbek Voit o'g'li, Xujamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'ZBEKISTONDA ESG MENEJMENT TIZIMI MEKANIZMLARI SANOAT KORXONALARIDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA	461
Nosirov Akbarxon Alixon o'g'li	

O'ZBEKISTONDA ESG MENEJMENT TIZIMI MEXANIZMLARI SANOAT KORXONALARIDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA

Nosirov Akbarxon Alixon o'g'li

Namangan davlat universiteti doktoranti

E-mail: Akbarxon91@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston sanoat korxonalarida ESG (Environmental, Social, Governance) menejment tizimini joriy etishning barqaror rivojlanishni ta'minlashdagi o'rni va ahamiyati tadqiq etilgan. ESG tamoyillarining ekologik, ijtimoiy va korporativ boshqaruv yo'nalishlari hamda ularning korxonalar raqobatbardoshligi, investitsiyaviy jozibadorligi va iqtisodiy samaradorligiga ta'siri tahlil qilingan. Shuningdek, xalqaro tajriba va milliy islohotlar asosida sanoat korxonalarida ESG menejment tizimini takomillashtirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari yuzasidan ilmiy takliflar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: ESG menejment, barqaror rivojlanish, sanoat korxonalar, yashil iqtisodiyot, korporativ boshqaruv, ekologik boshqaruv, ijtimoiy mas'uliyat, investitsiyaviy jozibadorlik, tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar.

Abstract. This article examines the role and significance of implementing the Environmental, Social, and Governance (ESG) management system in ensuring the sustainable development of industrial enterprises in Uzbekistan. The environmental, social, and governance dimensions of ESG principles and their impact on enterprise competitiveness, investment attractiveness, and economic efficiency are analyzed. Based on international experience and national reforms, the study develops scientific proposals and practical recommendations for improving the organizational and economic mechanisms of ESG management implementation in industrial enterprises.

Keywords: ESG management, sustainable development, industrial enterprises, green economy, corporate governance, environmental management, social responsibility, investment attractiveness, organizational and economic mechanisms.

Аннотация. В данной статье исследуются роль и значение внедрения системы ESG-менеджмента (Environmental, Social, Governance) в обеспечении устойчивого развития промышленных предприятий Узбекистана. Проанализированы экологические, социальные и управленческие компоненты ESG, а также их влияние на конкурентоспособность, инвестиционную привлекательность и экономическую эффективность предприятий. На основе международного опыта и национальных реформ разработаны научные предложения и практические рекомендации по совершенствованию организационно-экономических механизмов внедрения ESG-менеджмента на промышленных предприятиях.

Ключевые слова: ESG-менеджмент, устойчивое развитие, промышленные предприятия, зелёная экономика, корпоративное управление, экологическое управление, социальная ответственность, инвестиционная привлекательность, организационно-экономические механизмы.

KIRISH

Bugungi kunda jahon iqtisodiyotida barqaror rivojlanish tamoyillarini amaliyotga joriy etish va korporativ boshqaruv sifatini oshirish dolzarb masalalardan biriga aylangan. Iqlim o'zgarishi, ekologik muammolar va investorlar tomonidan qo'yilayotgan yangi talablar ESG (Environmental, Social, Governance) tamoyillarini korxonalar faoliyatiga keng tatbiq etishni taqozo etmoqda. Natijada ESG menejment tizimi nafaqat ijtimoiy va ekologik mas'uliyatni ta'minlash, balki korxonalarining uzoq muddatli raqobatbardoshligi hamda investitsiyaviy jozibadorligini oshiruvchi muhim boshqaruv vositasi sifatida shakllanmoqda.

O'zbekistonda ham yashil iqtisodiyotga o'tish, korporativ boshqaruvni takomillashtirish hamda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish bo'yicha izchil islohotlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, sanoat korxonalarida ESG tamoyillarini joriy etishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari, ularni amaliyotga tatbiq etish va samaradorligini baholash bilan bog'liq masalalar hali yetarli darajada ilmiy tadqiq etilmagan.

Mazkur maqolaning maqsadi O'zbekiston sanoat korxonalarida ESG menejment tizimi mexanizmlarining barqaror rivojlanishdagi rolini tahlil qilish hamda ularni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

ESG (Environmental, Social, Governance) konsepsiyasi so'nggi yillarda korporativ boshqaruv va barqaror rivojlanishning muhim elementi sifatida ilmiy adabiyotlarda keng tadqiq etilmoqda. J. Elkington tomonidan ilgari surilgan "Triple Bottom Line" konsepsiyasi iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy natijalar o'rtasidagi muvozanatni ta'minlash zarurligini asoslab bergan. Keyinchalik ESG tamoyillarining korxonalar faoliyatiga ta'siri masalalari Eccles va Klimenko (2019), Friede, Busch va Bassen (2015), Fatemi, Glaum va Kaiser (2018) kabi olimlar tomonidan o'rganilib, ESG ko'rsatkichlari yuqori bo'lgan korxonalarining investitsiyaviy jozibadorligi va moliyaviy natijalari yaxshiroq ekanligi aniqlangan.

Gillan, Koch va Starks (2021) ESG hamda korporativ ijtimoiy mas'uliyatning korporativ moliya bilan o'zaro bog'liqligini tahlil qilgan bo'lsa, Velte (2022) ESG samaradorligi bo'yicha amalga oshirilgan ko'plab tadqiqotlarni umimlashtirib, ESG tamoyillarining uzoq muddatli barqaror rivojlanishga ijobiy ta'sirini asoslab bergan. Shuningdek, GRI, IFRS Sustainability Disclosure Standards va ISSB standartlari ESG hisobotlarini shakllantirishning xalqaro metodologik asoslarini belgilab bermoqda.

Mamlakatimizda yashil iqtisodiyot va korporativ boshqaruvni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar ESG menejment tizimini sanoat korxonalarida joriy etish uchun muhim institutsional asos yaratmoqda. Biroq ESG mexanizmlarini sanoat korxonalarida faoliyatiga integratsiya qilishning tashkiliy-iqtisodiy jihatlari va amaliy mexanizmlarini takomillashtirish masalalari qo'shimcha ilmiy tadqiqotlarni talab etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida O'zbekiston sanoat korxonalarida ESG (Environmental, Social, Governance) menejment tizimini joriy etishning nazariy va amaliy jihatlari o'rganishga qaratilgan umumilmiy hamda maxsus tadqiqot metodlaridan foydalanildi.

Tizimli tahlil usuli ESG menejment tizimining ekologik, ijtimoiy va korporativ boshqaruv komponentlari hamda ularning o'zaro bog'liqligini kompleks baholashda qo'llanildi. Qiyosiy tahlil usuli rivojlangan davlatlar tajribasi va O'zbekistondagi amaldagi amaliyot o'rtasidagi o'xshash va farqli jihatlarni aniqlashda foydalanildi.

Analitik va mantiqiy tahlil usullari ESG tamoyillarining sanoat korxonalarida faoliyati samaradorligi, investitsiyaviy jozibadorligi va barqaror rivojlanishga ta'sirini ilmiy jihatdan asoslashda qo'llanildi. Sintez va umimlashtirish usullari xalqaro ilmiy tadqiqotlar, normativ-huquqiy hujjatlar hamda zamonaviy ilmiy adabiyotlarni tizimlashtirish va umumiy xulosalar shakllantirishda foydalanildi.

Ilmiy abstraksional usuli ESG menejment tizimini takomillashtirishga oid tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar va amaliy tavsiyalarni ishlab chiqishda qo'llanildi.

Tadqiqotning axborot bazasini xalqaro ESG standartlari, jumladan GRI, IFRS Sustainability Disclosure Standards va ISSB standartlari, BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlari (SDGs), Jahon banki va boshqa xalqaro tashkilotlarning hisobotlari, O'zbekiston Respublikasining normativ-huquqiy hujjatlari, shuningdek, mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari tashkil etdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ESG (Environmental, Social, Governance) menejment tizimi zamonaviy sanoat korxonalarining uzoq muddatli barqaror rivojlanishini ta'minlovchi muhim strategik boshqaruv vositalaridan biri hisoblanadi. Xalqaro tajriba tahlili shuni ko'rsatadiki, ESG tamoyillarini korporativ boshqaruv tizimiga integratsiya qilgan korxonalarda investitsiyaviy jozibadorlik oshadi, moliyaviy risklar kamayadi, resurslardan foydalanish samaradorligi ortadi hamda ekologik va ijtimoiy mas'uliyat kuchayadi.

O'zbekiston iqtisodiyotida ham yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish, energiya samaradorligini oshirish va ekologik barqarorlikni ta'minlash bo'yicha izchil islohotlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, sanoat korxonalarida ESG menejment tizimini amaliyotga tatbiq etish jarayoni hali to'liq shakllanmagan bo'lib, yagona metodik yondashuvlar, baholash mezonlari va monitoring mexanizmlarini takomillashtirish zarurati saqlanib qolmoqda.

Tadqiqot davomida ESG menejment tizimining sanoat korxonalarida faoliyatiga ta'sir etuvchi asosiy yo'nalishlari aniqlandi. Ular quyidagilardan iborat:

- ekologik boshqaruv tizimini takomillashtirish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni rag'batlantirish;
- energiya samaradorligini oshirish hamda karbon chiqindilarini kamaytirishga xizmat qiluvchi texnologiyalarni joriy etish;
- xodimlarning mehnat xavfsizligi, ijtimoiy himoyasi va inson kapitalini rivojlantirishni kuchaytirish;
- korporativ boshqaruvning shaffofligi va hisobdorligini oshirish;
- investorlar va boshqa manfaatdor tomonlarning ishonchini mustahkamlash;

- xalqaro moliyaviy resurslar va yashil investitsiyalarni jalb qilish imkoniyatlarini kengaytirish;
- korxonalarining eksport salohiyati va xalqaro bozorlardagi raqobatbardoshligini oshirish.

Shuningdek, olib borilgan tahlillar asosida O'zbekiston sanoat korxonalarida ESG menejment tizimini samarali joriy etishga ta'sir ko'rsatayotgan bir qator omillar aniqlandi. Jumladan, ESG standartlari bo'yicha amaliy tajribaning yetarli emasligi, malakali mutaxassislar taqchilligi, korxonalarda ESG hisobotlarini tayyorlash amaliyotining to'liq shakllanmagani, axborotlarning shaffofligi va ochiqligi bilan bog'liq masalalar hamda ushbu yo'nalishda iqtisodiy rag'batlantirish mexanizmlarining cheklanganligi asosiy omillar qatoriga kiradi.

Tadqiqot natijalari asosida sanoat korxonalarida ESG menejment tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari sifatida ESG strategiyalarini korxonalarining uzoq muddatli rivojlanish dasturlariga integratsiya qilish, xalqaro hisobot standartlarini bosqichma-bosqich joriy etish, korporativ boshqaruv sifatini oshirish, raqamli monitoring tizimlarini rivojlantirish hamda davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikni kengaytirish zarurligi asoslab berildi. Mazkur chora-tadbirlar sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishini ta'minlash, investitsiyaviy jozibadorligini oshirish va milliy iqtisodiyotning xalqaro raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ESG menejment tizimini sanoat korxonalariga joriy etish nafaqat ekologik va ijtimoiy mas'uliyatni oshirish, balki korxonalarining iqtisodiy samaradorligi hamda uzoq muddatli raqobatbardoshligini ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda ESG tamoyillariga amal qiluvchi korxonalarining investitsiyaviy jozibadorligi, korporativ boshqaruv sifati va risklarni boshqarish salohiyati yuqoriroq ekani qayd etilgan.

O'zbekiston sharoitida ESG menejment tizimini joriy etish uchun muayyan institutsional asoslar shakllanayotgan bo'lsa-da, uning amaliy qo'llanilishi hali yetarli darajada rivojlanmagan. Xususan, ko'plab sanoat korxonalarida ESG strategiyasining mavjud emasligi, xalqaro hisobot standartlaridan foydalanish darajasining pastligi hamda malakali mutaxassislar yetishmasligi ushbu yo'nalishdagi asosiy masalalar sifatida namoyon bo'lmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ESG tamoyillarini korxonalar boshqaruv tizimiga bosqichma-bosqich integratsiya qilish ekologik risklarni kamaytirish, energiya va resurslardan samarali foydalanish, korporativ shaffoflikni oshirish hamda investorlar ishonchini mustahkamlash imkonini beradi. Shu bilan birga, ESG ko'rsatkichlarini korxonalarining strategik rivojlanish dasturlari bilan uyg'unlashtirish ularning xalqaro bozorlardagi raqobatbardoshligini oshirish va yashil moliyalashtirish manbalaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi.

Muallifning fikricha, O'zbekiston sanoat korxonalarida ESG menejment tizimini samarali joriy etish quyidagi ustuvor yo'nalishlarni amalga oshirishni talab etadi:

- ESG tamoyillarini korxonalarining strategik rivojlanish dasturlariga integratsiya qilish;
- xalqaro ESG hisobot standartlarini bosqichma-bosqich joriy etish;
- ekologik va ijtimoiy ko'rsatkichlar bo'yicha yagona baholash tizimini shakllantirish;
- korxonalarda ESG bo'yicha alohida boshqaruv va monitoring mexanizmlarini yaratish;
- yashil investitsiyalarni rag'batlantirish hamda moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish;
- ESG sohasida kadrlar tayyorlash va ularning malakasini muntazam oshirib borish.

Shunday qilib, ESG menejment tizimining samarali joriy etilishi sanoat korxonalarining iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy barqarorligini ta'minlash bilan birga, mamlakatda yashil iqtisodiyot tamoyillarini rivojlantirish, xalqaro investitsiyalarni jalb etish va milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlashning muhim omillaridan biri bo'lib xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida ESG (Environmental, Social, Governance) menejment tizimi sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim strategik boshqaruv vositalaridan biri ekani aniqlandi. ESG tamoyillarini korxonalar faoliyatiga integratsiya qilish ekologik risklarni kamaytirish, resurslardan samarali foydalanish, korporativ boshqaruv sifatini oshirish hamda investorlar va boshqa manfaatdor tomonlarning ishonchini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, O'zbekistonda yashil iqtisodiyot tamoyillarini rivojlantirish va korporativ boshqaruvni takomillashtirish bo'yicha izchil islohotlar amalga oshirilayotgan bo'lsa-da, sanoat korxonalarida ESG menejment tizimini keng joriy etish uchun institutsional, tashkiliy va metodik mexanizmlarni yanada rivojlantirish zarur.

Tadqiqot yakunlari asosida sanoat korxonalarida ESG menejment tizimini takomillashtirishning quyidagi ustuvor yo'nalishlari asoslab berildi:

- ESG strategiyalarini korxonalarining uzoq muddatli rivojlanish dasturlariga integratsiya qilish;

- xalqaro ESG hisobot standartlarini bosqichma-bosqich joriy etish;
- ESG ko'rsatkichlari bo'yicha monitoring va baholash tizimini takomillashtirish;
- yashil investitsiyalarni rag'batlantirish hamda moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish;
- ESG yo'nalishida malakali kadrlar tayyorlash va ularning kasbiy salohiyatini muntazam oshirib borish;
- korxonalarda ESG tamoyillariga asoslangan korporativ boshqaruv madaniyatini rivojlantirish.

Muallifning fikricha, ESG menejment tizimini samarali joriy etish nafaqat alohida korxonalarining iqtisodiy samaradorligi va xalqaro raqobatbardoshligini oshirishga, balki mamlakatda barqaror sanoat rivojlanishini ta'minlash, ekologik xavfsizlikni mustahkamlash hamda milliy iqtisodiyotning uzoq muddatli va barqaror o'sishiga ham munosib hissa qo'shadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Atan R., Alam M.M., Said J., Zamri M. The Impacts of Environmental, Social and Governance Factors on Firm Performance // *Management of Environmental Quality*. – 2018. – Vol. 29, № 2. – P. 182–194.
2. Broadstock D.C., Chan K., Cheng L., Wang X. The Role of ESG Performance During Financial Crises // *Finance Research Letters*. – 2021. – Vol. 38.
3. Crifo P., Durand R., Gond J.P. Encouraging Investors to Enable Corporate Sustainability Transitions // *Business & Society*. – 2019. – Vol. 58, № 6. – P. 1251–1271.
4. Eccles R.G., Klimenko S. The Investor Revolution // *Harvard Business Review*. – 2019. – Vol. 97, № 3. – P. 106–116.
5. Elkington J. *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business* / J. Elkington. – Oxford: Capstone Publishing, 1997.
6. Fatemi A., Glaum M., Kaiser S. ESG Performance and Firm Value: The Moderating Role of Disclosure // *Global Finance Journal*. – 2018. – Vol. 38. – P. 45–64.
7. Friede G., Busch T., Bassen A. ESG and Financial Performance: Aggregated Evidence from More than 2000 Empirical Studies // *Journal of Sustainable Finance & Investment*. – 2015. – Vol. 5, № 4. – P. 210–233.
8. Gillan S.L., Koch A., Starks L.T. Firms and Social Responsibility: A Review of ESG and CSR Research in Corporate Finance // *Journal of Corporate Finance*. – 2021. – Vol. 66.
9. Global Reporting Initiative. *GRI Universal Standards* / Global Reporting Initiative. – Amsterdam: GRI, 2021.
10. International Financial Reporting Standards Foundation. *IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information* / IFRS Foundation. – London: IFRS Foundation, 2023.
11. International Financial Reporting Standards Foundation. *IFRS S2 Climate-related Disclosures* / IFRS Foundation. – London: IFRS Foundation, 2023.
12. International Sustainability Standards Board. *ISSB Standards and Guidance* / ISSB. – London, 2023.
13. OECD. *OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct* / OECD. – Paris: OECD Publishing, 2023.
14. Principles for Responsible Investment. *Annual Report 2024* / PRI. – London: PRI Association, 2024.
15. United Nations. *Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development* / United Nations. – New York: United Nations, 2015.
16. United Nations Global Compact. *The Ten Principles of the UN Global Compact* / United Nations Global Compact. – New York, 2023.
17. Velte P. Meta-analyses on Corporate Social Responsibility and ESG Performance: A Literature Review // *Management Review Quarterly*. – 2022. – Vol. 72, № 3. – P. 627–675.
18. World Bank. *World Development Report 2024: The Middle Income Trap* / World Bank. – Washington, D.C.: World Bank, 2024.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100